

Wereldboom

Geacht college

Geachte heer A de Jong, portefeuillehouder Gem. Waalwijk

Geachte heer M. van Dee, Projectleider Gem. Waalwijk

Geachte Heer B. van Duijnhoven, Onderzoeker Terra Nostra

Brandbrief September 2025 behoud eik van “Loeff en Hoef”

Met enkele aanpassingen doorgevoerd op 20 oktober 2025

De cruciale onderzoeksresultaten van het team van experts tonen aan dat verplanten een reële optie is.

Allereerst moet vermeld worden dat het rapport van Terra Nostra, geschreven op 3 juli door de heer van Duijnhoven, is opgesteld met de juiste intentie: namelijk het duurzaam behoud van dit monument.

Op pagina 11 wordt geciteerd over de randvoorwaarden om de zomereik daadwerkelijk veilig en duurzaam te behouden. Gisteren heb ik hier over gesproken met projectleider Martijn van Dee van het woningbouwproject Loeff, aangesteld door de gemeente Waalwijk. Tijdens dit gesprek werd mondeling aangegeven dat de boom nog slechts een levensverwachting van ongeveer 20 jaar zou hebben. Deze aanname is echter absoluut niet realistisch.

Deze eik, waarvan de buren het vermoeden hebben dat deze boom wellicht net zo oud is als hun huis uit 1848- heeft alles in zich om een leeftijd van 500 jaar te bereiken. Dit is duidelijk af te lezen aan de kroon architectuur en de vitaliteit van de boom. Het is dan ook evident dat hier sprake is van onjuiste aannames.

Deze brief wordt gedeeld met [de heer van Duijnhoven](#) en we zullen ook zijn visie vragen over de uitspraak van de [Projectleider namens gemeente Waalwijk](#).

Programma van eisen van de boom om te overleven met aanvaardbaar risico op schade voor Mensen:

Een omlooptijd van de infrastructuur van een wijk is normaliter ongeveer 40 jaar.

De ruimte die de boom nodig heeft om de periode van 40 jaar te overleven waarbij het risico van deze boom aanvaardbaar is voor zijn omgeving is als volgt onder te verdelen:

- een vrije ruimte van minimaal 20 cm om de stamvoet dikker te laten worden op het maaiveld maar ook minimaal 20 cm vanuit de stabiliteitswortels in de ondergrond naar andere zijde aan te brengen verharding. Anders wordt de verharding omhoog gedrukt en is dit **gevaarlijk. Ofwel een reële kans op letsel.**
- Een gezonde eik met een goede groeiplaats kan namelijk makkelijk jaarringen van 0,5 cm dik maken.
- De vuistregel is dat een boom 3 keer de dikte van de stamvoet beschikbaar moet hebben voor de stabiliteitswortels. De boom heeft op maaiveld een diameter van 1,9 m. Dikte groei tot een diameter van 2,3 m in 40 jaar is reëel. Een vrije ruimte aan alle zijdes van 3,5 m vanaf het hart van de boom in de ondergrond voor stabiliteitswortels is minimaal vereist. Dus bodem niet vergraven voor kabels en leidingen. Voor andere opties is meer onderzoek nodig naar het wortelpakket. *Onvoldoende stabiliteitswortels betekent een gevaar voor windworp van deze kolossale boom.*

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

- 80 m³ de wortels ware ruimte bij de huidige zeer matige omstandigheden van de groeiplaats.
- 50 m³ door wortelharen ruimte bij optimale omstandigheden. Wat optimaal is gaat te ver om in dit betoog uiteen te zetten. Dit is relatief eenvoudig maakbaar. *Onvoldoende bewortelbare ruimte betekent een zieke of verzwakte boom met verhoogde kans op takbreuk.*

Dit programma van eisen is naar onze zienswijze moeilijk te realiseren op de huidige locatie. Aanpassen van tracés voor nutsvoorzieningen blijkt volgens Martijn van Dee lastig in de huidige projectfase. Een locatie dat de boom nog 100 en jaren mee kan zal het nooit worden. De boom zal altijd klem staan tussen alle verhardingen en niet goed tot zijn recht komen.

Daarbij moet erop worden gewezen dat het bij de burens Regie Kafoe en Ron Kooi bespreekbaar is om een strook van enkele meters van hun tuin te verkopen zodat de boom kan blijven bestaan. Volgens Martijn van Dee is dit fantastische voorstel voor behoud van de boom laat in het proces. Heel pijnlijk dat niet eerder in dit proces alle opties zijn onderzocht voor daadwerkelijk duurzaam behoud van deze boom.

Wanneer duurzaam behoud op locatie niet mogelijk is met de voorwaarden hierboven beschreven voor een gezonde boom met aanvaardbaar risico, blijft verplanten naar de locatie aangegeven in het rapport van Terra Nostra Een uiterst reële optie. Stichting wereldboom geeft Daarom bij hoge uitzondering de voorkeur aan voor het verplanten van deze boom. Het nader onderzoek uitgevoerd door team van Stichting Wereldboom en het team van experts en ervaringsdeskundigen op het gebied van verplanten van dit formaat bomen heeft gezamenlijk dit weloverwogen besluit genomen vanuit onderstaande onderzoeksresultaten.

Onze onderzoeksresultaten zijn opgesomd waarbij de dezelfde opzet hebben aangehouden als in tabel 4 “analyse verplaatsbaarheid van de boom” pagina 9 rapport Terra Nostra. Opgesteld in opdracht van de gemeente Waalwijk.

Factor	Beoordeling	Toelichting
Boom technisch	Ruim voldoende	• De conditie van de binnen kroon is goed punt de boom is zich al 20 jaar vanuit de binnen kroon aan het verjongen. Dit proces heeft ondergetekende de afgelopen 20 jaar zien gebeuren mede Omdat de boom zichtbaar is vanuit zijn woning. Deze boom leent zich uitstekend voor het wegsnoeien van circa 30% van de buiten kroon waardoor een gezonde compacte kroon ontstaat Die gedragen wordt door een robuuste, majestueuze stam. Hierbij kan breuk snoei worden toegepast, zodat de verkleinde kroon een natuurlijke uitstraling behoudt - alsof de boom een orkaan heeft doorstaan. • Het feit dat er rhizomorfen zijn aangetroffen van honingzwam is geen reden tot alarm. Er is geen eik van deze leeftijd waar geen rhizomorfen aanwezig zijn in een goed bodem milieu. Honingzwam hoort erbij. Mycelium van honingzwam is niet gevonden onder de bast. • De oppervlakkige wond heeft een breedte van 54 cm aan de

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

		stamvoet. Dit is op een stamvoet van 486 cm slechts 11%. Een font van dit formaat heeft vrijwel geen invloed op de toekomstverwachting of slagingspercentage van de verplanting. • De diagonale holtevorming in stamvoet blijkt bij nader onderzoek de oorspronkelijke bodem te zijn tussen twee worteluitlopers. Hier is dus door Terra Nostra een verkeerde diagnose gesteld. • De trekzijde van de scheefstand van de stam is tevens de zijde waar de kluit het meest egaal doorworteld is. Dit is namelijk onder het grasland. Dit is een gunstig anker als contragewicht van de stam en kroon. • De aanhechtingen van kroon delen de stam en stamvoet vertonen verder geen noemenswaardige defecten. De boom heeft een stabiele en robuuste uitstraling en architectuur. De boom zit constructief goed in elkaar tussen (geen plakoksels en dergelijke). De vitaliteit is als goed beoordeeld.
Kluit	Voldoende	• Ondanks de aanwezige betonplaat onder het wegdek zijn er achter de betonplaat In de tuin van Regi en Ron haar wortels gevonden tot een diepte van 130 cm. Het grondwater is gezakt naar 180 cm. Onder de betonplaat zijn dus wortels aanwezig. Dit uitgebreid onderzoek In de tuin van Ron en Regi gecombineerd met het rapport van Terra Nostra bevestigt dat de boom naar alle waarschijnlijkheid een compacte kluit heeft. <i>Zie foto bijlagen</i>
Verplant & Transport	Voldoende	• De huidige grondwaterstand bevindt zich momenteel op plus minus 180 cm onder maaiveld. Op 150 cm beneden maaiveld bevindt zich eentoppig stabiel humus loos zand. Ideale omstandigheden voor een niet ondersteunende verplanting middels sleeptechniek. De afstand van 80 m naar de nieuwe plant locatie is in afstand in enkele uren overbrugbaar is. Met deze sleep techniek is het maken van een flauwe bocht om de garage naar de nieuwe plant locatie geen probleem en kan in een werkgang worden uitgevoerd.
Groei & Standplaats	Goed/ Optimaal	• De bodem met betonplaat is op de nieuwe plant locatie ronduit slecht. Dat kan ook niet anders want daar heeft een gebouw gestaan. Deze grond moet toch afgegraven worden want daar komt de kluit. Aan de zuidwestzijde van het bouwterrein is momenteel grasland. Op dit grasland komt een gebouw. Deze humeuze zandgrond die hier aanwezig is, is een van de beste bodems van heel Brabant. Lokaal is dit fenomeen bekend. Deze bodem is eenvoudig op te waarderen met een compost mengsel en steenmeel tot optimale bodem. • De 50 m3 de wortel bij ruimte met optimale bodem en een kleine kringloop die de boom nodig heeft om nog 100 en jaren

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

		ouder te worden adviseren we Samen met de kluit van 40 cm onder de te realiseren verharding te laten komen. De overige wadi komt ongeveer 80 cm onder de verharding. Dit is met een kluit diepte van plus minus 130 cm een oppervlak van 40 m2 wat hoger komt dan de rest van de wadi. De exacte niveaus kunnen bepaald worden Met waterdeskundigen. We hebben veel ervaring met water infiltratie in boom borders. Doordat we een optimaal bodemleven realiseren met 400 regenwormen in 8 soorten per vierkante meter is de capaciteit van water afvoer ongeveer 6 keer hogere dan bij schaal grasland. De bodem fungeert met optimaal bodemleven als een spons. Buffert water In de aanwezige hummers en overtollig water wordt afgevoerd naar het grondwater door het netwerk van gangen van het bodemleven. Dus een doordacht plan • Op maaiveld niveau creëert een optimale groeiplaats voor de boom geïntegreerd met de wadi. Waar het water langere tijd stagneert is een dieper deel van de wadi. Het zou mooi zijn als een kleine vijver geïntegreerd kan worden waarop oppervlaktewater gebruikt kan worden voor irrigatie van de boom tijdens extreme droogte. • En de westzijde van het bouwplan is een groenstrook gesitueerd die desnoods ingericht kan worden als overloop wadi.
Vorbereiding & Tijdsplanning	Voldoende	• Het definitief verplaatsbaarheid onderzoek kan heel snel worden uitgevoerd Omdat de twee gevraagde bedrijven kunnen schuiven met hun bestaande klussen. Dit onderzoek is nog nodig om onder andere de kluit grootte te bepalen, Wat belangrijk is voor de definitieve prijs van de verplanting en een definitief percentage in kans van slagen van deze verplanting. • Oktober is de meest gunstige maand om te verplanten Omdat de bodemtemperatuur hoog is en de boom direct haarwortels kan maken. • De grondwaterstand is momenteel laag wat gunstig is voor de praktische uitvoering. • De praktische uitvoering hoeft bij een intensieve voorbereiding slechts 4 dagen te duren met uitloop naar een extra dag. De gevraagde bedrijven zijn bereid in het weekend te werken dus hoeft de aan en afvoeroute maar 3 dagen niet begaanbaar te zijn. • We denken ten volste mee om het bouwproces niet te frustreren.
Nazorg	Optimaal	• Omdat de boom niet voorbereid is op verplanten is nazorg van uiterst cruciaal belang. Niet alle wortels kunnen meeverhuizen. • Daar zijn geavanceerde technieken voor nodig die de twee

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

		gevraagde bedrijven kunnen faciliteren. <i>7 maatregelen ter compensatie van een verplanting Zonder dat de kluit hierop voorbereid is:</i> • Soilmania kan vocht sensoren en bodemleven sensoren leveren zodat je ieder moment kan zien dat de kluit te droog of te nat is en er ingrepen moeten worden. • In de boven kroon kan een tijdelijke ring/sproei installatie worden aangelegd. Door de geadviseerde compacte kroonvorm is dit technisch relatief eenvoudig haalbaar. Doordat het een ringleiding betreft wordt bij iedere windrichting toch de kroon bevochtigd. Een eenvoudige computerinstelling zorgt ervoor dat wanneer de luchtvochtigheid extreem laag wordt bij harde wind kan de boomkroon automatisch beneveld worden. • Middels dit sproeisysteem kan tevens blad bemesting worden toegediend. • Uitzetten van regenwormen om sponswerking van de bodem versneld in gang te zetten. • Aanbrengen van de huid van de bodem 6 cm blad strooisel en 3 cm houtsnippers voor een optimale bodem balans en voeding van het bodemleven. • Inzaaien met een kruidenmengsel dat valt binnen de plantengemeenschap van eik voor een optimaal functioneren van het bodemvoedselweb. • Eik is na verplanten ofwel stresssituatie gevoelig voor aantasting van eiken spint kever en eiken pracht kever. We maken de boom onaantrekkelijk in het eerste jaar van de verplanting middels het toedienen van een knoflookextract van het beregeningssysteem.
--	--	--

Belangenverstrengeling

Stichting Wereldboom heeft twee bedrijven gevraagd die in staat zijn deze verplanting uit te voeren:

Van de Vorst groenprojecten is deskundig in de technische uitvoering en wordt qua nazorg ondersteund door Sequoia uit 's-Hertogenbosch Welke uit het uiterst secuur en gedreven is in deze taak. Ton Stokwielder heeft samengewerkt in het verleden met deze bedrijven en hebben gezamenlijk minder succesvolle en vele succesvolle verplanting en uitgevoerd. Vooral van de minder succesvolle verplanting en hebben we veel geleerd. Van de Vorst kan u een 270 jaren oude eik tonen In Kaatsheuvel die in 2006 verplant is. Dit monument staat erbij alsof deze boom nooit ergens anders gestaan heeft in goede conditie. Zie aanbieding In de nagestuurde mail "Van de Vorst Groenprojecten".

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

Om neutraliteit waarborgen hebben we “Decavele boomverzorging” ook gevraagd voor een offerte voor verplantbaarheidsonderzoek. Dit is een Belgisch bedrijf waar we met betrekking tot verplanting en niet eerder mee hebben samengewerkt. We hebben van dit bedrijf goede referenties van diverse gemeenten en projecten.

Zie aanbieding In de nagestuurd de mail “Decavele boomverzorging”.

Natuurlijk heeft het team van wereldboom en buurtbewoners een belang. Ook ondergetekende kijkt al 30 jaar naar de fascinerende hergroei van deze boom. Het is een ijkpunt In de wijk.

Worstcasescenario. Er is op dit moment een prognose van de benaderde bedrijven van 20 tot 25% kans dat de boom sterft na verplanten. In dat geval kan de boom omgevormd worden tot een spectaculair kunstwerk *enkele voorbeelden in bijlage.* Het is namelijk een eikenstam met extreem duurzaam en hard hout.

Kosten-batenanalyse. Er worden 77 woningen gerealiseerd. De prognose is dat voor maximaal € 77.000 voor het verplanten, groeiplaats inrichting via nazorg gerealiseerd kunnen worden voor deze Eik. Een flexibel ondersteunende verplanting middels sleep techniek kost nam een ondersteunende verplanting.

Voor € 1.000 per woning krijgt in ieder een levend monument.

Een groen hart in het midden van de wijk waar heel Baardwijk een lommerrijke plek bij krijgt en serieuze ecosysteem diensten en biodiversiteit.

Ik citeer Wim Peeters de schrijver van het boek bomen beter begrijpen.

Vervangen Van een monumentale boom voor jonge aanplant is..... als.....

De directeur van een school vervangen door een kleuterklas. Misschien zit er een goede directeur tussen Maar de eerste 25 jaar is het altijd misère.

Publiciteit hebben we bewust niet opgezocht om het proces van overleg niet te frustreren. Publiciteit gaan we de komende periode groots neerzetten. Hopelijk kunnen we dit samen met eenieder doen die dit leest op een positieve manier.

Graag een reactie.

Met vriendelijke groet,
Ton Stokwielder en Willy Detigers

Voor meer info 06 53351557

Namens Stichting Wereldboom in overleg met kernteam buurtbewoners.

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

Bijlagen: Fotobijlagen

Profielkuil in de tuin van Regi Kafoe en Ron Kooi. De buren van de boom

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

De laagste haarwortel gevonden in de profielkuil op 130 cm beneden maaiveld

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

Afbeelding van het monument “Eik van Loeff en hoef”

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden

Wereldboom

Een plaats voor iedereen

De majestueuze stam en kroon van het meer dan 100 jaar oude beschermd monument.

Het moet toch mogelijk zijn deze Eik een waardige plek te geven in woningbouwproject Loeff

Wereldbomen zijn bomen die oeroud kunnen en mogen worden. De groeiplaats van een wereldboom wordt beschermd door een groep mensen, die zich met deze boom heeft verbonden